

Räkna med kvoten!

När förhållandet mellan restider för kollektivtrafik och bil jämförs med reseandelar för dem samma framgår det att tiden påverkar valet. Om en resa med kollektivtrafik går snabbt relativt samma resa med bil reser fler kollektivt. Det visar en kartläggning av resandet i fem mellanstora kommuner.

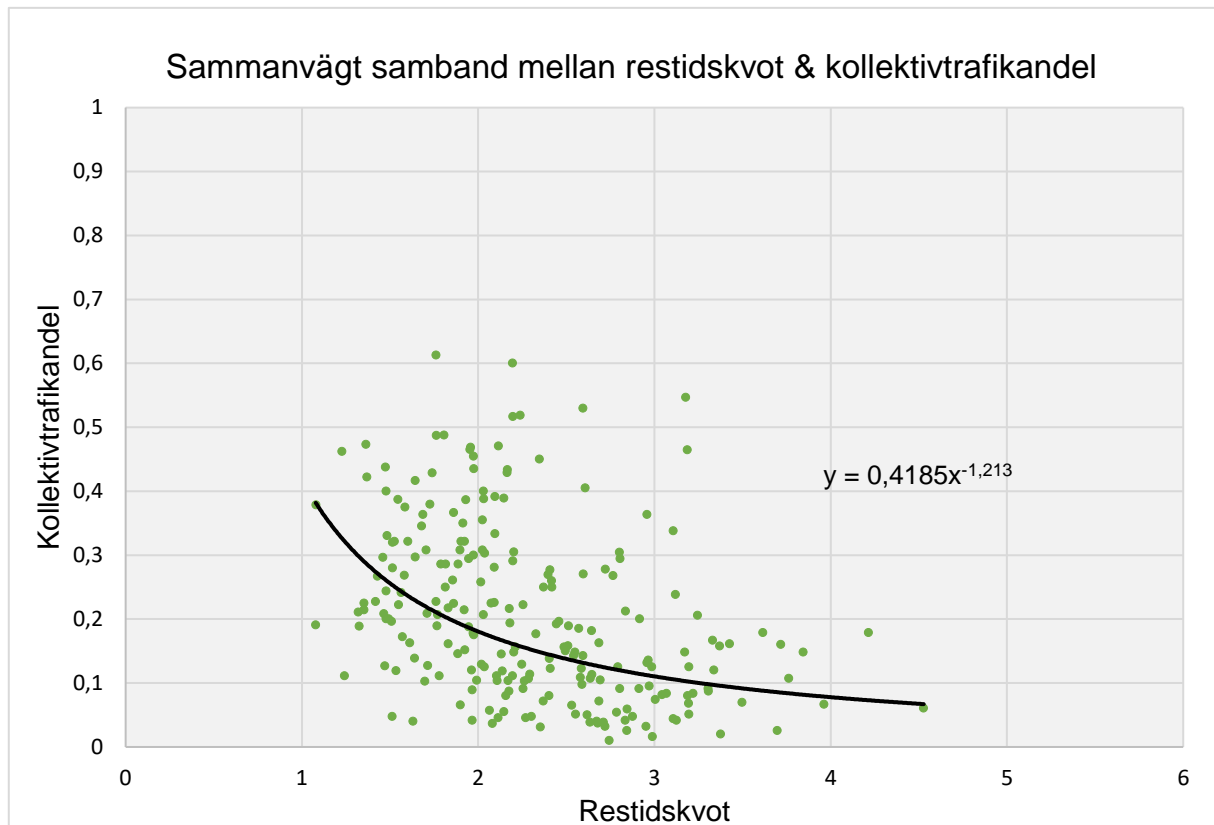
Många kommuner delar viljan att göra kollektivtrafiken attraktivare för att öka andelen resenärer. Stockholms läns landsting påvisade i en rapport för över 25 år sedan ett samband mellan restidskvot (skillnad i restid för kollektivtrafik jämfört med bil) och andelen som reser kollektivt. För att undersöka om samma samband gäller för mellanstora kommuner har resandet i Borås, Halmstad, Jönköping, Sundsvall och Umeå studerats.

En arbetsgång för att undersöka sambandet har tagits fram och är utformad så att den kan användas av och appliceras på andra kommuner utöver de undersökta. Utgångspunkten för det valda tillvägagångssättet är den insamling av data som kommuner gör i samband med deras resvaneundersökningar. Data över bil- och kollektivtrafikresandet i kommunerna delades in i olika reserelationer, andelen som reser med bil respektive kollektivtrafik

i dessa relationer kartlades och den tid det tar att resa med respektive färdmedel beräknades.

Restiden togs fram med hjälp av reseplanerare från Google maps och från lokala kollektivtrafikbolag. Med geodata från kommunerna som underlag användes ett GIS-program för att bestämma geografiska medelpunkter för resornas start och mål samt avgöra invånarnas avstånd till hållplats.

Resultat visar att det finns ett samband mellan restidskvoter och kollektivtrafikandelar i de undersökta kommunerna, ett samband som liknar det som tidigare visats i Stockholms län. En lägre restidskvot innebär större andel kollektivtrafik och förändringen ökar exponentiellt i takt med att restidskvoterna blir lägre. Det sammanvägda sambandet visas i grafen nedan.

Med resultatet i den här rapporten som grund går det dock att slå fast att en sänkt restidskvot ger en ökad kollektivtrafikandel. En ökning som är som störst när den sker för resor där kvoten redan är konkurrenskraftig. Dessutom visar

snittrestiden för bil och kollektivtrafik i de undersökta relationerna att en resa med kollektivtrafik tar mer än dubbelt så lång tid som med bil, det tyder på att det finns gott om utrymme för förbättringar.

Bob Olausson & David Solvin

Lunds Tekniska Högskola

Trafik & Väg

2019-01-24